

Innehåll

Sammanfattning	5
Författningsförslag	7
Förslag till Lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	7
Förslag till Förordning om ändring i djurskyddsförordningen (1988:539).....	10
1 Inledning.....	11
2 Nuvarande förhållanden	13
3 Promemorians förslag	15
3.1 Underlåtenhet att förpröva djurstallar m.m.	15
3.2 Foder.....	16
3.3 Tillståndsplikt för viss djurhållning	17
3.4 Färdplan vid transporter	18
3.5 Konsekvenser.....	19

Sammanfattning

I promemorian föreslås ändringar i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539).

Genom ändringen i lagen ges länsstyrelsen tydligt i uppdrag att pröva byggnadsåtgärder när nödvändig förprovning underlättas. Vidare uppställs krav från djurskyddssynpunkt på att djuren ges foder av god kvalitet anpassat efter djurslaget. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om fodret. Enligt lagen gäller tillståndsplikt för viss djurhållning. Ett bemyndigande föreslås som gör det möjligt att meddela närmare föreskrifter om vilka verksamheter som skall omfattas av tillståndsplikten.

Ändringen i djurskyddsförordningen innebär att Djurskyddsmyndigheten bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka skyldigheter som åligger officiell veterinär vid undertecknandet av färdplan.

Författningsförslag

Förslag till Lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs att 3 och 16 §§ djurskyddslagen (1988:534) skall ha följande lydelse.

3 §¹
Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn.
Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn.
Fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och anpassat efter djurslag.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela *ytterligare* föreskrifter om
1. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,
2. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, *och*
Regeringen eller, *efter regeringens bemyndigande*, *Djurskyddsmyndigheten* får meddela föreskrifter om
2. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen,

¹Senaste lydelse prop. 2001/02:93.

3. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

3. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen, *och*

4. foder och utfodring.

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när byggnadsåtgärden vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

Första stycket gäller inte djur som används för sådana ändamål som avses i 19 §, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje och fjärde styckena om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

Om en byggnadsåtgärd som kräver förprovning har vidtagits utan sådan provning skall länsstyrelsen meddela förbud mot att byggnaden används för att hysa djur, om inte godkännande till åtgärden meddelas i efterhand.

§ 16²

Tillstånd till verksamheten skall den ha som yrkesmässigt eller i större omfattning

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring och utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring och utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

² Senaste lydelse prop. 2001/02:93.

3. föder upp pälsdjur.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vilka verksamheter som avses i första stycket.

Frågor om tillstånd prövas av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. En sådan nämnd får också återkalla ett beviljat tillstånd.

Vid tillståndsprovning skall särskild hänsyn tas till att den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och att de anläggningar i vilka verksamheten skall bedrivas är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, *Jordbruksverket* får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, *Djurskyddsmyndigheten*, får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

**Förslag till
Förordning om ändring i djurskyddsförordningen
(1988:539)**

Härigenom föreskrivs att 23 § djurskyddsförordningen (1988:539) skall ha följande lydelse.

23 § Djurskyddsmyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för eller förbud mot transport av djur. Djurskyddsmyndigheten får vidare meddela föreskrifter om vilka skyldigheter från djurskyddssynpunkt som åligger officiell veterinär i samband med undertecknandet av de av EG föreskrivna färdplanerna vid djurtransporter.

1 Inledning

Djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539) trädde i kraft den 1 juli 1988. Lagen och förordningen har ändrats och kompletterats ett flertal gånger. Tillsammans utgör de ett mycket starkt regelverk till skydd för de djur som hålls av människor. Detta hindrar emellertid inte att bestämmelserna ständigt behöver ses över och förbättras utifrån nya forskningsrön eller vid konstaterade otydligheter eller brister i regelverket för att ytterligare stärka djurskyddet.

Jordbruksdepartementet har uppmärksammat på att det råder oklarhet beträffande länsstyrelsens befogenheter och skyldigheter när av lagen föreskriven förprovning har underlåtit. Vidare har det framförts att djurskyddslagen inte tillräckligt tydligt ställer krav i samband med utfodring av djur och att detta har resulterat i tillämpningsproblem. Det har också påtalats ett behov av ytterligare föreskrifter beträffande tillstånsplikt för viss djurhållning.

Ett stort problemområde när det gäller djurskydd, inte minst internationellt, är djurtransporter. Behov av ytterligare förstärkningar i regelverket har härvid påtalats.

Mot bakgrund av dessa behov av förbättringar och förtydliganden har förslagen i denna promemoria utarbetats.

2 Nuvarande förhållanden

Enligt djurskyddslagen får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bl.a. föreskriva om skyldighet att låta förpröva stall och andra förvaringsutrymmen för djur. Sådana föreskrifter har meddelats i djurskyddsförordningen. Av bestämmelserna framgår inte tydligt vad som gäller beträffande byggnaden vid underlåten förprovning.

Enligt lagen skall djur ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Bestämmelsen har av vissa beträffande fodret uppfattats som endast reglerande mängden foder. Man har alltså i bestämmelsen inte tolkat in de kvalitetskrav som rimligen måste ställas på en produkt för att den skall kunna betecknas som foder. Detta har i tillämpningen lett till att utfodring med t.ex. hö av undermålig kvalitet, men i tillräcklig mängd, har ansetts förenlig med lagens krav.

I djurskyddslagen finns krav på att den som yrkesmässigt eller i större omfattning bedriver viss djurhållning också skall ha tillstånd till verksamheten. Det är i vissa fall oklart hur stor djurhållningen skall vara för att träffas av tillståndskravet.

Djurskyddsförordningen uppställer krav på den som transporterar djur. Den som är ansvarig för transporter skall ha tillsyn över djuren och vidta de åtgärder som behövs för att djuren under lastning, transport och urlastning inte skall skadas eller orsakas lidande. På myndighetsnivå får ytterligare föreskrifter meddelas. Däremot saknas i dag i förordningen ett uttryckligt bemyndigande beträffande officiella veterinärers verksamhet kopplat till djurskydd vid djurtransporter.

3 Promemorians förslag

3.1 Underlåtenhet att förpröva djurstallar m.m.

Promemorians förslag: Det skall bli tydligt att det är länsstyrelsens ansvar att se till att stall och andra förvaringsutrymmen för djur som inte blivit förprovade kontrolleras i efterhand.

Skälen för promemorians förslag: Det är av grundläggande betydelse för husdjurens välbefinnande att stall och andra förvaringsutrymmen utformas på ett sådant sätt att de uppfyller djurskyddslagstiftningens krav. Det är också till fördel för den som bygger, att ett stall redan på förhand har granskats från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Dessutom underlättas den lokala tillsynsmyndighetens arbete med djurskyddstillsynen av att ny- och ombyggnader av stall initialt har prövats och godkänts från djurskyddssynpunkt av länsstyrelsen. Redan år 1973 infördes som ett led i en strävan att ge husdjuren en god miljö bestämmelser om förprovning av djurstallar. Enligt djurskyddsförordningen får stall för häst, nötkreatur, ren, svin, får, get och fjäderfä eller anläggning för pälsdjur inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att byggnaden på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Ett sådant godkännande prövas enligt samma förordning av länsstyrelsen som också skall besiktiga stallar och anläggningar innan dessa tas i bruk.

Det inträffar emellertid inte sällan att byggnader uppförs, byggs till eller byggs om utan att det kommer till länsstyrelsens

kännedom. Detta innebär att byggnadsåtgärden inte blir förprövad och att dokumentation saknas beträffande åtgärden. Det råder viss tveksamhet om vad som skall ske i sådana fall vilket har upplevts som ett problem.

Det är lämpligt att länsstyrelsen ges ansvaret att undersöka om byggnaden uppfyller djurskyddslagstiftningens krav i efterhand. En sådan kontroll bör till sitt innehåll och sin omfattning så långt möjligt motsvara en förprovning. Länsstyrelsen har också att meddela de beslut som kontrollen kan ge anledning till. Om byggnaden uppfyller uppställda krav eller om brister som uppdragas rättas till, skall ett godkännande i efterhand meddelas. I annat fall skall länsstyrelsen meddela ett beslut om förbud mot att inhysa djur i byggnaden. Förslaget ändrar inte det förhållandet att det är kommunens ansvar att utföra den lokala operativa djurskyddstillsynen som regelbundet skall utföras när det gäller lantbrukets byggnader i vilka djur hyses in.

3.2 Foder

Promemorians förslag: Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och anpassat efter djurslag. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om foder och utfodring.

Skälen för promemorians förslag: Foder av god kvalitet och en tillräcklig utfodring anpassad efter det aktuella djurslagets behov är grundläggande för djurens välbefinnande. För att skydda djuren mot onödigt lidande och sjukdom krävs att lagstiftaren är tydlig i detta. Nuvarande bestämmelse uppställer krav på att djuren skall ges tillräckligt med foder och vatten. Att mängden foder och vatten är tillräcklig är självfallet viktigt i all djurhållning. Lika viktigt är emellertid att fodret och vattnet är av god kvalitet och att det är lämpligt för djuret i fråga. Att medvetet utfodra djur med dåligt foder eller vatten så att djuret orsakas lidande eller sjukdom är inte förenligt med djurskyddslagen. Det

har emellertid kommit till Jordbruksdepartementets kännedom att bestämmelsen om foder i djurskyddslagen av många uppfattas som oklar och att andra uppfattar lagen som endast reglerande mängden foder.

Förhållandet uppges ha hindrat lokala djurskyddsmyndigheter från att ingripa mot dålig utfodring eller lett till att försumliga djurhållare undgått påföljd. Detta är självfallet inte tillfredsställande. Det finns följaktligen anledning att förtydliga bestämmelsen genom att införa ett uttryckligt krav på att fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och att det skall vara anpassat till det djurslag som utfodras. Bestämmelsen bör också kunna kompletteras med myndighetsföreskrifter.

3.3 Tillståndsplikt för viss djurhållning

Regeringens förslag: Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vilka verksamheter som omfattas av djurskyddslagens tillståndsplikt för viss djurhållning.

Skälen för promemorians förslag: I paragrafen anges att tillstånd för viss djurhållning skall krävas om den bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning. Redan i prop. 1987/88:93 förtydligades att den omständigheten att en verksamhet ger ett visst ekonomiskt utbyte inte behöver innebära att verksamheten är tillståndspliktig men att å andra sidan en rörelse som är av en viss omfattning kan falla under tillståndstvånget även om den inte bedrivs av ekonomiska skäl. Eftersom det är en kommunal nämnd som prövar frågan om tillstånd måste denna nämnd avgöra vad begreppet "viss omfattning" i det enskilda fallet innebär. Enligt uppgift har det emellertid många gånger varit svårt för den kommunala nämnden att avgöra detta och det är därför lämpligt att den centrala djurskyddsmyndigheten får ett bemyndigande att meddela föreskrifter som förtydligar innehållet i paragrafen.

3.4 Färdplan vid transporter

Promemorians förslag: Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om vilka skyldigheter från djurskyddssynpunkt som åligger en officiell veterinär i samband med undertecknandet av de av EG föreskrivna färdplanerna vid djurtransporter.

Skälen för promemorians förslag: Att transportera djur är ofta förenat med stress för djuren. Det är från djurskyddssynpunkt viktigt att transporterna sker under så goda förhållanden som möjligt för att undvika onödigt lidande hos djuren.

Djurtransporter är inom EU ett i det närmaste totalharmoniserat område. Rådets direktiv 91/628/EEG har till syfte att tillförsäkra djuren ett tillfredsställande skydd under transport. Direktivet innehåller bestämmelser på en mängd områden förknippade med transport såsom i- och urlastningskrav, krav på veterinärbesiktning, färdplan och transporttider. Tyvärr har erfarenheterna visat att efterlevnaden av direktivet i många länder är mindre god. Gång på gång har media larmat om att djur inom EU transporteras under vidriga förhållanden. Problemen med dåliga djurtransporter är följaktligen stora. Statens jordbruksverk har i Sverige genomfört ett tillsynsprojekt avseende djurtransporter. Visserligen påträffades brister såväl hos vissa transportörer som i de lokala myndigheternas tillsynsverksamhet, men i stort sett har Jordbruksverket kunna konstatera att inga allvarliga problem påträffats i Sverige. Frågan om djurtransporter diskuteras trots detta flitigt också i Sverige och engagerar många djupt. Detta faktum och en av många uttalad önskan att begränsa och förkorta transporterna har resulterat i att regeringen tillkallat en särskild utredare att undersöka vad som kan göras för att komma till rätta med onödiga och långa djurtransporter och i stället främja slakt nära uppfödningssorten. Utredningen presenterade sitt betänkande *Kännande varelser eller okänsliga varor?* (SOU 2003:6) i januari 2003. Betänkande skall remissbehandlas.

Jordbruksdepartementet har uppmärksammat på betydelsen av färdplaner och den uppgift som ankommer på officiella veterinärer i anslutning till dessa som ett sätt att begränsa problemen

med djurtransporter. Även om transportutredningen ännu inte remissbehandlats får det anses angeläget att redan nu föreslå en komplettering av djurskyddsförordningen avseende transporter. Ändringen innebär att den nya Djurskyddsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva om vilka skyldigheter som åligger en officiell veterinär vid undertecknandet av färdplan.

3.5 Konsekvenser

Förslagen syftar till att upprätthålla Sveriges goda djurskydd. I den mån kraven får några kostnadskonsekvenser uppvägs detta av förhållandet att ett gott djurskydd visat sig vara lönsamt på såväl stora som små företag.